

Informace o úpravě daňového režimu pro soukromé životní pojištění

V návrhu novely zákona o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) vedené pod číslem sněmovního tisku č. 252 se zpřísňují podmínky pro daňového osvobození příspěvků zaměstnavatele placených za soukromé životní pojištění zaměstnanců. Jedná se o reakci na účelové chování některých daňových subjektů, kdy příspěvky zaměstnavatele na soukromé životní pojištění zaměstnance, které jsou od daně z příjmů ze závislé činnosti osvobozeny (a neplatí se z nich ani sociální a zdravotní pojištění), zaměstnanec předčasně vybírá. Tím dochází k popření daňové podpory tohoto finančního produktu, tj. spoření na dobu, kdy se poplatník stane méně produktivním (spoření na stáří). Původní návrh MF má být modifikován pozměňovacím návrhem, který byl předložen na jednání Rozpočtového výboru PSP ČR.

V rámci uvedeného pozměňovacího návrhu se nově v předmětném ustanovení zákona o daních z příjmů stanoví, že daňové osvobození se vztahuje pouze na pojistné smlouvy o tzv. soukromém životním pojištění, ve kterých kromě tzv. podmínky „2 x 60“ bude také ujednáno, že za trvání pojištění zde **není možná** výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy.

Zpřísnění podmínek pro daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele placených za soukromé životní pojištění zaměstnance bude dále spočívat v tom, že dojde-li k porušení formálních podmínek (stanovených v zákoně pro účely daňového osvobození příspěvku), nárok na daňové osvobození těchto příspěvků zaniká (do budoucna) a dojde-li k porušení materiálních podmínek, nejen že nárok na daňové osvobození příspěvků zaniká do budoucna zcela, ale dojde i k jejich zpětnému (za uplynulých 10 let) dodanění.

Formální podmínky pro získání daňového osvobození spočívají v nutnosti mít v pojistné smlouvě sjednáno, že

- k výplatě pojistného plnění dojde nejdříve v roce dosažení 60 let věku,
- k výplatě pojistného plnění dojde nejdříve po 5 letech od sjednání smlouvy,
- **nově nesmí být umožněna ani výplata jiného příjmu, než je v zákoně definována,**
- a smlouva musí být sjednána jako dříve, jen s pojišťovnou, která má oprávnění k této činnosti v EU či EHP.

Porušování materiálních podmínek se váže k vyplacení jakékoliv částky z pojistné smlouvy, pokud se nejedná o zákonem předjímaný řádný způsob ukončení pojistné smlouvy (tj. pojistné plnění, výplata v případě invalidity atd.). **Nově bude platit**, že dojde-li před skončením doby 60 kalendářních měsíců od uzavření smlouvy nebo před rokem, ve kterém pojištěný dosáhne 60 let

- k výplatě pojistného plnění ze soukromého životního pojištění, nebo
- k výplatě jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, nebo
- k předčasnému ukončení pojistné smlouvy (s výplatou odkupného),

daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele placených za soukromé životní pojištění zaměstnance zaniká zcela, tedy nejen do budoucna, ale i zpětně.

Dodanění příspěvků jako příjmů v režimu § 6 ZDP je řešeno prostřednictvím daňového příznání podaného samotným poplatníkem vzhledem k tomu, že příspěvky mohl zaměstnanec v minulých letech obdržet i od dřívějšího zaměstnavatele anebo v daném roce již závislou činnost ani u žádného zaměstnavatele vykonávat nemusí.

Dále se pro zaměstnance stanoví povinnost informovat svého zaměstnavatele o případných změnách spojených se zánikem nároku na daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele placených na jeho soukromé životní pojištění, a to nejpozději poslední den kalendářního měsíce, v němž změna nastala.

V přechodných ustanoveních zákona pak bude stanoveno, že u „předčasných výběrů“ (tj. výběrů porušujících pravidla uvedené v § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP, ve znění po dni nabytí účinnosti tohoto zákona) uskutečněných před nabytím účinnosti tohoto zákona (před 1. 1. 2015) se postupuje podle dosavadních právních předpisů, tj. poplatník nebude povinen tyto příspěvky zaměstnavatele dodanit. Povinnost zdanit příspěvky zaměstnavatele poplatníkovi tedy vznikne tehdy, pokud kdykoliv po účinnosti tohoto zákona, tj. po 1. 1. 2015, uskuteční výběr, který porušuje podmínky daňové podpory podle zákona o daních z příjmů.

Obdobná úprava je navrhována i pro nezdavitelnou část základu daně z titulu zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění (§ 15 odst. 6 ZDP).